

Mezhdunar. nauch.-prakt. konf. : sistemnyy analiz v proektirovani i upravlenii : sb. tr. – SPb. : Izd-vo SPbGTU, 2001. – S. 12 – 14.

3. **Gaydes M. A.** Obschaya teoriya sistem. (Sistemy i sistemnyy analiz) / M. A. Gaydes. – M. : Globus-Press, 2005. – 201 s.

4. **Dudnyk I. M.** Vstup do zahalnoi teorii system : navch. posib. / I. M. Dudnyk. – K. : Kondor, 2009. – 206 s.

5. **Spitsnadel V. N.** Osnovy sistemnogo analiza : ucheb. posobie / V. N. Spitsnadel. – SPb. : Biznes-prensa, 2000. – 326 s.

6. **Teoriya sistem i sistemnyy analiz v upravlenii organizatsiyami** : ucheb. posobie / V. A. Barinov, L. S. Bolotova, V. N. Volkova [i dr.] ; pod red. V. N. Volkovoy i A. A. Emelyanova. – M. : Finansy i statistika, 2006. – 848 s.

7. **Haken G.** Sinergetika / G. Haken. – M. : Mir, 1980. – 404 s.

8. **Homyakov P. M.** Sistemnyy analiz : ekspres – kurs lektsiy / P. M. Homyakov. – M. : Izd-vo LKI, 2008. – 216 s.

9. **Chernyishov V. N.** Teoriya sistem i sistemnyy analiz : metod. ukazaniya / sost. : V. N. Chernyishov, A. V. Chernyishov. – Tambov : Izd-vo GOU VPO TGTU, 2010. – 32 s.

10. **Chernyak Yu. I.** Sistemnyy analiz v upravlenii ekonomikoy / Yu. I. Chernyak. – M. : Ekonomika, 1975. – 191 s.

Надійшла до редколегії 11.06.14

УДК 351.71:004

Людмила МАТВЕЙЧУК

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОПОДАТКУВАННЯМ ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Досліджується розвиток державного управління оподаткуванням великих платників податків. Аналізується макрорівень великих підприємств за 2010–2012 рр. відповідно до регіонального розміщення, їх частка у загальній кількості великих підприємств України. Доводиться необхідність розвитку напрямку державного управління оподаткуванням великих бізнесових структур з урахуванням вимог часу, сучасних технологій та зарубіжного досвіду.

Ключові слова: державне управління оподаткуванням, державна податкова служба, великий платник податків, податкове супроводження великих платників податків.

Людмила Матвейчук. Государственное управление налогообложением крупных налогоплательщиков в Украине: организационный аспект

© Матвейчук Л. О., 2014

Исследуется развитие государственного управления налогообложением крупных налогоплательщиков. Анализируется макроуровень крупных предприятий за 2010 – 2012 гг. соответственно регионального размещения, их доля в общем количестве крупных предприятий Украины. Доказывается необходимость развития направления государственного управления налогообложением крупных бизнес-структур с учетом требований времени, современных технологий и зарубежного опыта.

Ключевые слова: государственное управление налогообложением, государственная налоговая служба, крупный налогоплательщик, налоговое сопровождение крупных плательщиков налогов.

Liudmyla Matvejciuk. The state tax administration of large taxpayers in Ukraine: institutional aspect

The development of the state administration of taxation of large taxpayers is investigated. The macro-level of large enterprises for 2010 – 2012, in accordance regional distribution, their share in the total number of the large enterprises of Ukraine is analyzed. The necessity of the development directions of the state administration of taxation of large business structures considering the requirements of the time, modern technology and the foreign experience.

Key words: state tax administration, state tax service, large taxpayer, tax support for large taxpayers.

На сьогодні державне управління оподаткуванням великих платників податків (ВПП) визначено на законодавчому рівні як окремий напрям державного податкового менеджменту. У нормативних законодавчих актах дається визначення ВПП, суб'єкта великого підприємництва, прописується механізм відбору великих платників, процедури податкового супроводження цієї категорії суб'єктів господарювання.

Ураховуючи те, що основу податкових надходжень до бюджету України забезпечують ВПП, зростає важливість управління оподаткуванням цієї категорії платників. Великі підприємства репрезентують Україну на міжнародній арені, беруть участь у міжнародній економічній інтеграції та глобалізації бізнесу. Тому розвиток сучасних механізмів державного управління великими підприємствами і його наближення до стандартів Європейського Союзу в період вступу в асоційовані члени Європейського Співтовариства є актуальним питанням для науковців і практиків.

Питання вдосконалення системи державного управління оподаткуванням, реформування податкової служби України з метою підвищення ефективності її діяльності розглянуто в працях багатьох українських учених, таких як: В. Л. Андрущенко, Т. І. Єфименко, Ю. Б. Іванов, І. О. Луніна, П. В. Мельник, В. М. Москаленко, С. П. Ріппа, А. М. Соколовська, Л. Л. Тарангул, В. М. Опарін та ін. Окремим аспектам державного управління ВПП присвячено праці Т. В. Василькової, В. П. Гой, А. І. Крисоватого, О. Ю. Тімарцева,

Л. О. Соловйової.

Наявність проблем, пов'язаних із розвитком державного управління оподаткуванням ВПП з метою забезпечення стабільних надходжень до бюджетів усіх рівнів, зумовлює потребу в розробці та застосуванні нових концептуальних підходів до організації роботи з великими платниками, удосконалення методів, засобів та інструментарію податкового менеджменту.

Метою статті є визначення сутності ВПП, суб'єкта великого підприємництва та дослідження організаційної складової державного управління даною категорією суб'єктів господарювання.

Формування системи державного управління оподаткуванням великих платників розпочалось у 2000 р. у межах модернізації державної податкової служби (ДПС) України. у процесі підготовки впровадження нових форм державного управління органами ДПС було вивчено передовий зарубіжний досвід державного менеджменту з великими бізнесовими структурами.

В Україні організація роботи з ВПП започаткована створенням спеціалізованих державних податкових інспекцій (СДПІ) по роботі з ВПП. Основною метою створення інспекцій з обслуговування ВПП є забезпечення своєчасного надходження задекларованих податкових зобов'язань, скорочення податкового боргу та розширення бази оподаткування за рахунок залучення до бюджету коштів з тіньового сектору економіки, досягнення партнерських взаємовідносин з ВПП.

Діяльність СДПІ по роботі з ВПП базується на таких принципах:

- обслуговування вузького кола платників, які сплачують значні суми податків;
- індивідуальний підхід до кожного з платників та підвищення рівня їх обслуговування;
- налагодження партнерських взаємовідносин між платниками податків та податковою службою;
- попередження фактів неплатоспроможності та ухилень від сплати податків і забезпечення добровільної їх сплати;
- надання сучасних сервісних послуг.

Організаційна структура інспекцій ВПП суттєво відрізняється від структури державних податкових інспекцій районного рівня насамперед тим, що вона має галузеву спрямованість. Для детального вивчення особливостей діяльності великих платників та впровадження нових форм роботи з ними в інспекціях ВПП введено функцію «податкове супроводження ВПП» та відповідну посаду керівника щодо роботи із цією категорією платників, так званого координатора. Податкове супроводження ВПП – сукупність організаційних заходів, уживаних спеціалізованою державною

податковою інспекцією, що включають усі процеси щоденного податкового обслуговування і контролю за діяльністю платників податків, спрямовані на забезпечення повноти та своєчасності сплати до бюджетів податків і зборів такими платниками податків. За кожним із координаторів закріплюється група ВПП, сформована за ознакою належності до однієї або споріднених галузей народного господарства. Координатор виконує такі функції: координація роботи з платниками між структурними підрозділами інспекції; отримання інформації про платників з інших установ (органи статистики, митниця, правоохоронні органи, банківські установи тощо), ведення інформаційної бази щодо кожного платника та її ґрунтовний аналіз; перевірка, поглиблений аналіз та зіставлення податкової і фінансової звітності із широким використанням комп'ютерних систем («кабінетний аудит»); вивчення специфіки фінансово-господарської діяльності, визначення реальної бази оподаткування та оцінка платоспроможності кожного платника; проведення розподілу платників на групи ризиків і їх відбір для проведення аудиту, складання індивідуальних планів роботи з кожним платником.

Загалом в Україні в структурі органів ДПС було створено дев'ять СДПІ по роботі з ВПП: АР Крим, Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Харківська області, м. Київ – і одна галузева – по роботі з підприємствами гірничо-металургійного комплексу у м. Кривому Розі.

Показниками, за якими здійснювався відбір ВПП, були: сукупний валовий дохід, обсяг сплачених і нарахованих платежів до державного бюджету, величина податку на додану вартість, задекларована до відшкодування з бюджету та середньооблікова кількість працівників за звітний рік (не менше ніж 15 осіб) [3]. Відбір ВПП проводився щорічно регіональними податковими органами, ураховувались показники діяльності за три квартали минулого року і прогностні показники на 4-й квартал з подальшим затвердженням у Державній податковій адміністрації України.

У процесі розвитку державного управління оподаткуванням ВПП змінювались критерії відбору платників, удосконалювались форми та методи роботи. На сьогодні ВПП – «це юридична особа, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує п'ятсот мільйонів гривень або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, що контролюються органами державної податкової служби, за такий самий період перевищує дванадцять мільйонів гривень» [2].

Окрім офіційного визначення ВПП, на законодавчому рівні існує

визначення суб'єкта великого підприємництва. У 2012 р. до Господарського кодексу України внесено зміни в класифікацію суб'єктів господарювання: суб'єкти господарювання, залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік, можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва, середнього або великого підприємництва.

Суб'єктами великого підприємництва є юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [1]. Відповідно до критеріїв ВПП суб'єкти малого підприємництва належать до категорії цих платників податків.

За наявності офіційних визначень категорії ВПП слід зазначити відсутність офіційної інформації щодо їх діяльності. Тому проведемо дослідження за категорією великі підприємства – суб'єкти великого підприємництва за даними Державної статистики України [10, с. 79]. Статистичні дані сформовані за критеріями, які визначені в Господарському кодексі України в редакції від 22 березня 2012 р. Оскільки нові критерії набули чинності у 2012 р., для забезпечення порівняння даних використаємо наведені органами статистики ретроспективні розрахунки інформації за 2010 та 2011 рр. [10, с. 107 – 150]. У даних не враховані банки та бюджетні установи.

Великі підприємства країни зосереджені в промислово розвинутих регіонах. Загальна кількість великих підприємств України у 2010 р. становила 586, у 2011 р. – 659, у 2012 р. – 698 (таблиця) [10]. Найбільша питома вага цих підприємств зосереджена у м. Києві, де маємо позитивну динаміку: 2010 р. – 135, 2011 р. – 150, 2012 – 159 підприємств. Наступними лідерами серед регіонів є Донецька і Дніпропетровська області.

Окрім вищезазначених регіонів, вагома частина великих підприємств зосереджена в Запорізькій, Київській, Луганській, Львівській, Одеській, Полтавській та Харківській областях. Протягом трьох років у кількості регіональних великих підприємств відбувалися незначні зміни, тому пропонуємо розглянути сегментне відображення змін за 2012 р. по областях, а саме де частка великих підприємств перевищує 2 % від загальної кількості в Україні.

У результаті даного дослідження слід зазначити, що у м. Києві та семи регіонах сконцентровані великі бізнесові структури і там функціонують спеціалізовані державні податкові інспекції по роботі з ВПП, а саме: у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Львівській, Одеській та Харківській областях.

Великі підприємства України у 2010 – 2012 рр.

Регіон	2010 р.		2011 р.		2012 р.	
	Великі підприємства, одиниць	Частка великих підприємств у загальній кількості великих підприємств України, %	Великі підприємства, одиниць	Частка великих підприємств у загальній кількості великих підприємств України, %	Великі підприємства, одиниць	Частка великих підприємств у загальній кількості великих підприємств України, %
АР Крим	17	2,9	14	2,1	12	1,7
Вінницька	9	1,5	13	2,0	11	1,6
Волинська	7	1,2	10	1,5	12	1,7
Дніпропетровська	71	12,1	75	11,4	81	11,6
Донецька	97	16,6	108	16,4	106	15,2
Житомирська	7	1,2	5	0,8	7	1,0
Закарпатська	6	1,0	8	1,2	7	1,0
Запорізька	26	4,4	25	3,8	24	3,4
Івано-Франківська	7	1,2	9	1,4	9	1,3
Київська	37	6,3	36	5,5	49	7,0
Кіровоградська	4	0,7	4	0,6	5	0,7
Луганська	27	4,6	30	4,5	32	4,6
Львівська	16	2,7	21	3,2	29	4,1
Миколаївська	8	1,4	12	1,8	12	1,7
Одеська	27	4,6	21	3,2	23	3,3
Полтавська	20	3,4	24	3,6	24	3,4
Рівненська	6	1,0	9	1,4	6	0,9
Сумська	5	0,9	8	1,2	9	1,3
Тернопільська	2	0,4	8	1,2	6	0,9
Харківська	29	5,0	33	5	36	5,1
Херсонська	3	0,5	4	0,6	3	0,4
Хмельницька	5	0,9	6	0,9	9	1,3
Черкаська	10	1,7	15	2,3	13	1,9
Чернівецька	–	–	2	0,3	4	0,6
Чернігівська	3	0,5	6	0,9	6	0,9
м. Київ	135	23,0	150	22,8	159	22,8
м. Севастополь	2	0,3	3	0,4	4	0,6
Усього	586	100	659	100	698	100

У Центральному офісі м. Київ та його семи підрозділах по Україні для ВПП побудовано єдиний сервісний простір з уніфікованими механізмами і стандартами податкових та митних послуг.

Зарукування платників до категорії ВПП здійснюється на рівні Міністерства доходів і зборів України, яке визначає порядок обліку платників податків в органах ДПС та порядок формування реєстру ВПП на відповідний рік з урахуванням критеріїв, визначених

податковим кодексом (ПК). Відбір платників податків для включення до Реєстру ВПП на наступний календарний рік здійснюється структурним підрозділом Міністерства доходів і зборів доходів України на підставі аналізу інформації про сумарні обсяги доходів від усіх видів діяльності платника податків та про суми сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, у другому півріччі попереднього року та першому півріччі поточного року [4].

У разі включення платника податків до реєстру ВПП на нього поширюються особливості, визначені ПК для даної категорії. ВПП, щодо якого центральним органом виконавчої влади прийнято рішення про переведення на облік у СДПІ чи інший орган державної податкової служби, після взяття його на облік за новим місцем обліку зобов'язаний сплачувати податки за місцем попереднього обліку в органах ДПС, а подавати податкову звітність та виконувати інші зобов'язання за новим місцем обліку [2].

Реєстр ВПП оприлюднюється на сайті Міністерства доходів і зборів України перед початком бюджетного року. Згідно з реєстром ВПП, на 2014 р. до цієї категорії належить 2 131 юридична особа [9], у 2013 р. до категорії ВПП було зараховано 1 486 підприємств [8], у 2012 р. – 1 359 [7], 2011 р. – 1 152 [6], 2010 р. – 1 497 [5].

За 2013 р. ВПП до Державного бюджету України сплачено 188,6 млрд грн, або 58,8 % від загальної суми надходжень до державного бюджету, у тому числі: податкових платежів – 117,6 млрд грн (73 %); митних платежів – 51,3 млрд грн (27 %) [11].

Отже, на державному рівні робота з великими бізнес-структурами організована шляхом:

– визначення критеріальних показників суб'єктів великого підприємництва, великих платників податків у нормативно-правових актах;

– виділення в ПК України положення щодо адміністрування ВПП;

– організації спеціальних підрозділів у системі органів ДПС з обслуговування ВПП;

– здійснення податкового супроводження ВПП спеціалізованими державними податковими інспекціями.

З огляду на вищезазначене, зважаючи на вагомність великих підприємств, необхідно постійно вдосконалювати інструментарій державного управління оподаткуванням з урахуванням вимог часу, сучасних технологій та кращого зарубіжного досвіду. Тому подальші дослідження плануємо здійснити відповідно до використання інформаційно-комунікаційних технологій на великих підприємствах, стану автоматизації в податкових органах та розвитку інформаційної

взаємодії між учасниками податкових відносин.

Список використаних джерел

1. **Господарський** кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV, із змінами та доповненнями. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2.

2. **Податковий** кодекс України : Закон України від 23 груд. 2010 р. № 2856-VI, із змінами і доповненнями. – К. : ДПС України, 2014. – 336 с.

3. **Про затвердження** Порядку визначення критеріальних показників стосовно великих платників податків та методики його застосування : наказ ДПА України від 24 лип. 2001 р. № 296. – Режим доступу : www.uazakon.com/documents/date_3z/pg_gmwlxm.htm.

4. **Про затвердження** Порядку формування Реєстру великих платників податків : наказ Міністерства доходів і зборів України від 27 листоп. 2013 р. № 717. – Режим доступу : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2134-13.

5. **Про затвердження** Реєстру великих платників податків на 2010 рік : наказ Державної податкової адміністрації України від 31 берез. 2010 р. № 209. – Режим доступу : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DPA0145.html.

6. **Про затвердження** Реєстру великих платників податків на 2011 рік : наказ Державної податкової адміністрації України від 24 груд. 2010 р. № 1005. – Режим доступу : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DPA0601.html.

7. **Про затвердження** Реєстру великих платників податків на 2012 рік : наказ ДПС України від 14 верес. 2011 р. № 4. – Режим доступу : minrd.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/53574.html.

8. **Про затвердження** Реєстру великих платників податків на 2013 рік : наказ ДПС України від 17 верес. 2012 р. № 837. – Режим доступу : minrd.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovozakonodavstvo/nakazi/61837.html.

9. **Про затвердження** Реєстру великих платників податків на 2014 рік : наказ Міністерства доходів і зборів України від 7 жовт. 2013 р. № 543. – Режим доступу : minrd.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/62850.html.

10. **Регіони** України : стат. зб. – К. : Держ. служба статистики України, 2013. – 322 с.

11. **Річний звіт** 2013 р. Міністерства доходів і зборів. – Режим доступу : minrd.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti.

List of references

1. **Hospodarskyi** kodeks Ukrainy vid 16 sich. 2003 r. № 436-IV, iz zminamy ta dopovnenniamy. – Rezhym dostupu : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2.

2. **Podatkovyi** kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 23 hrud. 2010 r. № 2856-VI, iz zminamy i dopovnenniamy. – K. : DPS Ukrainy, 2014. – 336 s.

3. **Pro zatverdzhennia** Poriadku vyznachennia kryterialnykh pokaznykiv stosovno velykykh platnykiv podatkiv ta metodyky yoho zastosuvannia : nakaz

DPA Ukrainy vid 24 lyp. 2001 r. № 296. – Rezhym dostupu : www.uazakon.com/documents/date_3z/pg_gmwlxm.htm.

4. **Pro zatverdzhennia** Poriadku formuvannia Reiestru velykykh platnykiv podatkov : nakaz Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrainy vid 27 lystop. 2013 r. № 717. – Rezhym dostupu : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2134-13.

5. **Pro zatverdzhennia** Reiestru velykykh platnykiv podatkov na 2010 rik : nakaz Derzhavnoi podatkovoi administratsii Ukrainy vid 31 berez. 2010 r. № 209. – Rezhym dostupu : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DPA0145.html.

6. **Pro zatverdzhennia** Reiestru velykykh platnykiv podatkov na 2011 rik : nakaz Derzhavnoi podatkovoi administratsii Ukrainy vid 24 hrud. 2010 r. № 1005. – Rezhym dostupu : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DPA0601.html.

7. **Pro zatverdzhennia** Reiestru velykykh platnykiv podatkov na 2012 rik : nakaz DPS Ukrainy vid 14 veres. 2011 r. № 4. – Rezhym dostupu : minrd.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/53574.html.

8. **Pro zatverdzhennia** Reiestru velykykh platnykiv podatkov na 2013 rik : nakaz DPS Ukrainy vid 17 veres. 2012 r. № 837. – Rezhym dostupu : minrd.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovozakonodavstvo/nakazi/61837.html.

9. **Pro zatverdzhennia** Reiestru velykykh platnykiv podatkov na 2014 rik : nakaz Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrainy vid 7zhovt. 2013 r. № 543. – Rezhym dostupu : minrd.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/62850.html.

10. **Rehiony** Ukrainy : stat. zb. – К. : Derzh. sluzhba statystyky Ukrainy, 2013. – 322 s.

11. **Richnyi** zvit 2013 r. Ministerstva dokhodiv i zboriv. – Rezhym dostupu : minrd.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti.

Надійшла до редколегії 11.07.14

УДК 351:347.132.15

Олександр МЕЛЬНИЧЕНКО

Національна академія державного управління

при Президентіві України

Харківський регіональний інститут державного управління

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Дістають подальшого розвитку поняття «пожежна безпека» та «державне управління пожежною безпекою»; визначаються пріоритетні напрями вдосконалення регуляторного впливу держави в цій сфері.

Ключові слова: державне управління, пожежна безпека, об'єкт державного управління, пріоритетні напрями та заходи пожежної безпеки.

Александр Мельниченко. Пожарная безопасность как объект государственного управления

Получают дальнейшее развитие понятия «пожарная безопасность» и «государственное управление пожарной безопасностью»; определяются приоритетные направления по совершенствованию регуляторного влияния государства в этой сфере.

Ключевые слова: государственное управление, пожарная безопасность, объект государственного управления, приоритетные направления и меры пожарной безопасности.

Oleksandr Melnychenko. Fire safety as an object of public administration

The further development of the concepts of «fire safety» and «fire safety's public administration» are researched; the priority trends of improving the regulatory influence of the state in this area are defined.

Key words: public administration, fire safety, object of public administration, priority trends and measures of fire safety.

Будь-який суб'єкт господарювання прагне зберегти та збільшити власні статки і надходження. На заваді цьому можуть стати різні чинники, у тому числі доволі поширеними є пожежі – «неконтрольований процес знищування або пошкодження вогнем майна, під час якого виникають чинники, небезпечні для істот і навколишнього природного середовища» [10]. Пожежі зазвичай виникають унаслідок причин природного (високі температури, блискавки) та антропогенного походження (порушення правил техніки безпеки, несправність механізмів, навмисні підпали). Слід відзначити, що «кожні п'ять секунд у світі виникає пожежа» [13, с. 3] і кількість пожеж «не залежить від розміру ВВП» [16, с. 296], оскільки пожежі на виробництві виникають незалежно від сезону, у житловому секторі – переважно узимку, а в лісовому та сільському